

“1. Engelli Üniversite Öğrencileri Destek Sistemleri İngiltere-Türkiye”

Sonuç ve Sonrası Toplantısı

19 Mayıs 2007 tarihinde ODTÜ’de, Engelsiz ODTÜ Topluluğu öğrencileri ve Engelsiz ODTÜ Koorinatörü Claire Özel başkanlığında “ Engelli Üniversite Öğrencileri Destek Sistemleri İngiltere- Türkiye” Sonuç ve Sonrası konulu sempozyumu düzenlenmiş ve Türkiye’deki 24 üniversite engelli öğrenci koordinatörleri katılmışlardır. Sempozyumda Leonardo da Vinci programının tanıtımı yanında üniversitedeki engelli öğrenci koordinatörlüklerinin oluşturulması önemi görüşülmüştür.

Sempozyum programında yapılan sunumlar;

Claire Özel: Leonardo da Vinci projesinin geçmişi – başlangıcı

Tayyar Kuz: İlkeler ve sorumluluklar
Ferda Dokuztuğ-Üçsular Üniversiteye uygun giriş
Kasım Karataş: Engelli öğrencilere destek
Nurcan Köse: Fakülteler ve bölümler
Claire Özel: Sınav ve kariyer
Prof.Dr.Ayşegül Ataman: Türkiye’nin üniversiteleri: mevcut durum

Sempozyumun öğleden sonraki son bölümünde Türkiye’deki ihtiyaç ve sorunların tespit edilmesi ve yapılabilecekler için çalıştay grupları düzenlenmiş ve şu konular ele alınmıştır;

Engelli Destek Birimi

1. Öğrenci geldiği zaman güven duyabileceği bir yer olduğunu bilmeli.
2. Kayıt öncesi öğrenciyle iletişim kurulmalı.
3. Web sayfası hazırlanmalı
4. En az bir koordinatör olmalı ve eğitim alanı özellikle psikoloji, rehber danışmanlık ya da özel eğitimci olmamalı. Burada esas gönüllülük olmalı.
5. İdari ve akademik personelin farkındalığı artırılmalı.
6. Öğrencilerin de konuyla ilgili duyarlılıkları artırılmalı.
7. Öğrenciye akademik danışman ve akran asistan sağlanmalı.
8. Yıllık ve 4 yıllık stratejik planlama + bütçe

Fiziksel Engeller

- 1.Mimari engellerin giderilmesinde mimarlara yol gösterecek engelliler ve mimari engellerin giderilmesi konusunda uzman kişilerden yararlanılmalıdır.
2. Kampüslerde ulaşılabilirlik sağlanmalıdır. Bu kapsamda evden kampüse gelene ve kampüs içindeki her yere ulaşım ele alınmalıdır.

3. ODTÜ'de parke taşlar tekerlekli sandalye kullanımını zorlaştırıyor ama buna dikkat edilmiyor. Bu taşlar aynı zamanda görmeyenlerin bastonunun çabuk yıpranmasına neden oluyor.

4. Kaldırımlardaki ağaçlar, işaretler, çöp kutuları vs. problem.

5. Bina içinde rampa oluyor ama rampanın önünde sütun olabiliyor.

6. En ufak yükseklik ve çukur ulaşılabilirliği engelleyebiliyor.

Sosyal Yaşam

1. Üniversitedeki sportif ve kültürel aktivitelere engelli öğrenci katılımı sağlanmalı.

2. Engelli ve engelsiz öğrencilerin kaynaşması sağlanmalı. Engelsiz kişilere engelli olma durumu tanıtılmalı.

3. Üniversitedeki panolara engellilikle ilgili afiş, duyurular vs asılmalı.

4. Üniversitedeki değişik gruplar için (akademik, idari, öğrenci vs.) engelliliği tanıtıcı çalıştaylar, seminer vb düzenlenmeli.

5. Üniversitedeki sadece engelli öğrenci değil, aynı zamanda engelli personel de dikkate alınmalı.

6. Engellilerle ilgili düzenlemeler "stratejik plan" içine entegre edilmeli.

7. Sosyal düzenleme içinde kütüphane adaptasyonu (görme, işitme vb. engelliler için) yapılmalı.

Akademik Hayat

Kaynak geliştirme, kabartma yazı, konuşan bilgisayar

Laptop verme

Kayıt cihazı

Eğitimde tutum davranış için hizmet içi eğitim

Her engelle yönelik broşür, her dönem konferans

Her fakülte ve yüksekokulda temsilciliklerin oluşturulması (koordinatörlük)

Üniversiteyi engelli öğrencilerinin rahatça kullanabileceği şekilde düzenleme, kayıt sırasında ve dönem dönem seminer ve toplantılara katılımı sağlamak

Sınavlarda öğrencilerin engeline göre uygun koşulların sağlanması (Braille, bilgisayar, büyük punto ya da renklerin belirlenmesi)

Sınavlarda olacak tüm değişiklikler ve öneriler yazılı olarak verilmeli

Tüm öğrencilerde eşitlik ilkesine özen gösterilmeli (duygusal ya da farklı davranış sergilenmemeli)

Kütüphane tüm öğrencilerin faydalanabileceği şekilde düzenlenmeli

Kütüphanelerde ses yalıtımı, kayıt ve uygun ders çalışma birimlerinin oluşturulması

İşitme engellileri için halka sistemi ve FM sistemlerinin kurulması

Taşınabilir FM sistemi

Rehber temin edilmesi

Uzman kişiler tarafından akademisyenlere, engelli bireylere ders anlatma tekniklerini kullanma semineri

Sempozyumun son tartışma bölümünde katılımcılar üniversitelerde engelli öğrenciler için yapılan konularını ele almışlar ve şu değerlendirmelerde bulunmuşlardır;

İleride yapılacak sempozyumun en az iki gün olması, daha geniş katılımın sağlanması ve bunun için sponsorlar bulunması.

Sempozyumlara tüm üniversiteler ile YÖK ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın da katılımının sağlanması.

Dikkat dağınıklığı, hiperaktivite, algı problemi olan kişilerin engelli kategorisinde değerlendirilip, değerlendirilmeyeceği konusu için de politikalar üretilmesi ve Milli Eğitim Bakanlığı'ndan bu konuda katkı alınması.

Engelli grubuna dahil edilecek (hiperaktif, şizofen, ...) sağlık sorunu olan çocukların belirlenmesi. Kronik hastalığı olan öğrencinin engelli koordinatörlüğüne değil sağlık kuruluşuna başvurması gerektiği.

Akademik desteğin hangi engel gruplarına gerekli olduğu konusu üzerinde bir kez daha düşünülmesi gerektiği

Sınıflandırma, derecelendirme konusunun tekrar ele alınması. Ancak bu alan çok multidisipliner olduğu için bu konuları uzmanlara bırakmak gerektiği. Hala birçok uzman sınıflandırma konusunda çözüm aramaktadır.

Rehabilitasyon merkezlerini rant aracı halinden çıkarmak ve bu konuda kriterler belirlemek gerektiği.

Değişik engelli kesimlere ilaç kullanımının yaygın olduğu, bu konuda da çözümler üretilmesi gerektiği.

Üniversiteye kadar gelen engelli öğrencilerin daha önceki akademik yaşamlarının da gözden geçirilmesi

Engelsiz yaşam ve buna ilişkin aktiviteler için kontrol listeleri ve standart geliştirilmesi.

Üniversitelerde engelli öğrenci sayısından ziyade verilen hizmet ve öğrencinin psikolojisinin göz önünde bulundurulması

Özürlü haklarından yararlanma bilincinin verilmesi

Engelliye ve engele uygun çözümler geliştirilmeye çalışılması

Tüm üniversiteler birlikte toplantılar düzenlenerek üniversite engelsiz koordinatörlüklerinin gelişmesini sağlanması

Sıkça sorulan sorular şeklinde bir metin hazırlanmalıdır.

Engelli öğrenci koordinatörlükler başka kurumlarla işbirliği sağlayabilmesi(şirketler, sponsorlar; şirketler için bu önemli bir reklam ve sosyal sorumluluk aracı).

Üniversitede engellilere ilişkin tutumlar. Her açıdan engellerin önemsinmesi .Bu konuda çeşitli üniversitelerle örnek çalışma geliştirilmesi ve tüm üniversitelerle ortak hareket edilmesi.

Engellinin eğitimde kullanılan düşük teknoloji araçların hemen onarılması ve etkin çalıştırılması (Örneğin brailleprinter bozulunca zor tamir ediliyor) İmece usulü ve gönüllü bazında bir etkinlikler, daha basit yollar geliştirilmesi

Her üniversite deneyimlerini diğer üniversitelerle paylaşabileceği bir platformun düzenlenmesi.

Yardımlaşma sistemleri kurulmalı, ortak kaynaklardan paylaşılmalı, böylece enerji, emek kaybının azaltılması.

Standardizasyon ve ağ kurabilme.

Daha sonraki sempozyumlarda çalışma en az iki gün ve daha interaktif olması gerektiği. Toplantılar yuvarlak masada yapılması ve daha fazla engelli öğrencilerin katılabileceği şekilde organize edilmesi

Herkesin farklı bir bakış açılarının ortaya koyacağı uzmanların toplantılarda yer alması ve çalıştaylar düzenlenmesi.

Toplantılarda konular fazla dağıtılmadan, üniversiteler ana tartışma konumuz olmalı, üniversite gençliği hedef alınması.

Üniversiteler arası bir koordinasyon oluşturulmalı, bir çalıştay grubu oluşturulmalı, gelecek program içeriği birlikte kararlaştırılması.

Her koordinatör kendi üniversitelerinde ilgi duyduğu konularda araştırma yapmalı, bu araştırmalar üzerine çalıştaylar, bilim kurulu ve sekreteryası oluşturulması.

Toplantılar sempozyum şeklinde, katılım sertifikalı olmalı. Sempozyum konuları daha önce belirlenip duyurular yapıldığında herkesin çalışmalarını getirip sunma olanağı sağlanması.

Sempozyumda eğitim kursları verilebilmesi (Örneğin görme engellilerde materyal kullanımı üzerine eğitimler verilir, konular çeşitlendirilebilir).

YG 21 gibi yerel yönetim birimleri ile işbirliği kurulması.(Örnek Samsun Yerel Gündem 21)

Engellilik konusunda duyarlılık geliştirici eğitimciler geliştirilmesi konuları ele alınmıştır.